

ENDOMETRİAL HİPERPLAZİ VE PREİNVAZİV KANSERLER

Hatice KÜÇÜK¹

1-TANIM

Endometrial hiperplaziler farklı boyut ve şekilli endometrial glandların normal olmayan proliferasyonu ile endometriyal dokuda meydana gelen kalınlaşma ve gland / stroma oranında artış olarak tanımlanırlar(1).Normal proliferatif endometriyumdan farkı endometriyal dokudaki gland/stroma oranındaki belirgin artıştır (2) (resim1). Tanı glandlardaki anormal proliferasyon, glandüler yapılarıdaki değişiklikler ve azalmış stroma ile konur (2,3). Endometriyal hiperplaziler standart olarak ayırt edilmesi zor olan histopatolojik bulguların devamlılığıdır. Bu lezyonlar anovulatuvar endometriyumdan, monoklonal prekanseröz lezyonlara kadar farklılık gösterirler (1). Endometriyal hiperplaziler invaziv kanserin bilinen tek gerçek öncül lezyonları olarak kabul edilirler (1) (1,2,3).

2.ENDOMETRİYAL HİPERPLAZİLERİN SINIFLANDIRILIMASI

2.1 Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ/WHO) Sınıflaması Öncesi Yapılan Sınıflamalar

Endometriyal hiperplaziler endometrium kanserinin prekürsör lezyonları olmaları ve kan-

serle eş zamanlı bulunabilmeleri nedeniyle hiperplazilerin doğru tanınabilmesi ve bu tanılara göre uygun tedavi planlanmasının yapılabilmesi için günümüze kadar hiperplaziler için farklı sınıflandırmalar oluşturulmuştur(4). Sınıflandırmaların tarihi incelendiğinde ilk sınıflandırma 1900 yılında Cullen bu lezyonları adenokarsinoma eşlik eden atipik endometriyal değişiklikler olarak malignitenin öncül lezyonları olarak tariflemiştir.1947 yılında ise hiperplazilerin farklı bir morfolojik antite ve adenomatöz hiperplazi olduğu kabul edilmiştir. Daha sonra endometriyal kanserlerin öncülü olduğu kabul edilen bu lezyonlar pek çok araştırmacı tarafından ilgi odağı olmuş ve bununla ilgili çeşitli sınıflandırmalar yapılmıştır (5) (4,5) (Tablo 1).

2.2. DSÖ/WHO -1994-2003 Sınıflaması

En yaygın kullanılan sınıflama sistemi Kurman ve arkadaşlarının 1985'te yapmış olduğu çalışmaya dayanmaktadır (4). Bu çalışmaya göre herhangi bir tedavi almadan küretaj yapılmış hiperplazi tanısı alan ve tanıdan sonrada en az 1 yıl histerektomi uygulanmamış 170 endometriyal hiperplazi olgusunun ortalama 13,4 yıllık bir takip sonrası kansere ilerleme oranları incelenmiştir (5). Küretaj materyalleri retrospektif olarak yeniden gözden geçirilmiş ve endometriyal

¹ Dr. Öğr. Üyesi Hatice KÜÇÜK, SBÜ Trabzon Kanuni Eğitim Araştırma Hastanesi Patoloji Bölümü dr.hatice.kucuk@hotmail.com

hastalarda eş zamanlı kanser olasılığı açısından operasyon sırasında frozen (intraoperatif tanı) inceleme yapılabilir (1,10,11,19,20,21,22).

KAYNAKLAR

1. Barbara LH, John OS, Joseph IS, Lisa MH, Karen DB, F. Gary C. Endometriyum Kanseri. In: Williams Gynecology. Yıldırım G (Edt) .2 th Ed. Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul 2015: 817-822
2. Anne M Mills, Teri A Longacre. Endometrial hyperplasia. Semin Diagn Pathol. 2010 Nov;27(4):199-124
3. Scully RE. Definition of precursus in gynecologic cancer. 1981;48: 531-7.
4. Koyuncuoğlu M, Zelen H, Ulukuş ÇE. Endometriyumun kanser öncü lezyonları. In: Jinekolojik tümörlerin patolojisi. Atalay ÖF, Üsubütün A (Ed). 1 th Ed. O'Tıp Kitabevi ve Yayıncılık, İzmir 2018:228-250.
5. Kurman RJ, Kaminski PF, Norris HJ. The behavior of endometrial hyperplasia. A long-term study of "untreated" hyperplasia in 170 patients. Cancer. 1985 Jul 15;56(2):403-12.
6. Katarzyna S, Anna S. New classification system of endometrial hyperplasia WHO 2014 and its clinical implications. Menopause Rev 2017; 16(3): 107-111.
7. Mutter GL, Baak JP, Crum CP, Richart RM, Ferenczy A, Faquin WC. Endometrial precancer diagnosis by histopathology, clonal analysis, and computerized morphometry. J Pathol 2000; 190:462-
8. Mutter GL. Endometrial intraepithelial neoplasia (EIN): will it bring order to chaos? The Endometrial Collaborative Group. Gynecol Oncol 2000;76: 287-90.
9. Article in German S F Lax. Affiliations expand. Precursor lesions of endometrial carcinoma. Pathologe. 2019 Feb;40(1):13-20.
10. Antonio R, Antonio T, Gabriele S, ("et al"). Endometrial hyperplasia and progression to cancer: which classification system stratifies the risk better? A systematic review and metaanalysis. Archives of Gynecology and Obstetrics (2019) 299:1233-1242
11. Katarzyna S, Anna S. New classification system of endometrial hyperplasia WHO 2014 and its clinical implications. Menopause Rev 2017; 16(3): 107-111
12. Kurman RJ, Carcangiu ML, Herrington S, Young RH (eds). WHO Classification of Tumours of Female Reproductive Organs. International Agency for Research on Cancer. 4th Ed. Lyon; 2014:125-126
13. Aker H. Endometriyum Patolojisi. Nobel Tıp Kitabevleri Yayıncılık. İstanbul; 2017:157-206.
14. Robert JK, Lora HE, Brigitte MR (Eds.). Blaustein's Pathology of the Female Genital Tract. 6th Ed. Springer -Verlag, New York; 2011:360-366
15. Kumar V, Abbas AK, Fausto N. Endometrial Hiperplazi (Endometrial İntraepitelyal Neoplazi). In: Hastalığın Patolojik Temeli. Sav A (Edt). 7 th Ed. Güneş Tıp Kitabevleri, Ankara 2009: 1085-1086.
16. John RG, Laura W. L, Jesse KM, Jeffrey L. Myers. Rosai and Ackerman's Surgical Pathology. 11th Ed. By Elsevier Inc. Philadelphia; 2018 :1303-1304.
17. Emma R, Anne EV, Einar G, ("et al"). Assessing the prognostic value of PAX2 and PTEN in endometrial carcinogenesis. Endocr Relat Cancer. 2018 Dec 1;25(12):981-991.
18. Antonio R, Antonio T, Gabriele S, ("et al"). Endometrial hyperplasia and progression to cancer: which classification system stratifies the risk better? A systematic review and metaanalysis. Archives of Gynecology and Obstetrics (2019) 299:1233-1242
19. Nergis KE. Endometrial biyopsi sonucu endometrial hiperplazi ve endometrial intraepitelyal neoplazi olarak raporlanan hasta gruplarının histerektomi materyallerinde endometriyum kanseri oranını karşılaştırılması. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Ana Bilim Dalı, Ankara. 2015
20. Susan DR, Linda FV, Katherine MN, ("et al"). Progestin therapy of complex endometrial hyperplasia with and without atypia. Obstet Gynecol. 2009 Mar;113(3):655-62.
21. Cornelia LT, Michael M, Mario L, ("et al"), and for the Society of Gynecologic Oncology Clinical Practice Committee. Management of Endometrial Precancers. Obstet Gynecol. 2012 Nov; 120(5): 1160-1175.
22. Vishal C, Jong JK, Doris MB, Anila D, Rajani R. Therapeutic options for management of endometrial hyperplasia. J Gynecol Oncol. 2016 Jan;27(1): e8.
23. Resim 1,2,3,4 kendi patoloji arşivimizden çekilmiştir.